

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM

BİRİNCİ KISIM

AMORTİSMANLARA İLİŞKİN VERGİ USUL KANUNUNDA YER ALAN USUL VE ESASLAR

1.1. AMORTİSMAN KAVRAMI	79
1.2. AMORTİSMAN KONUSU VE AMORTİSMAN AYIRMA ŞARTLARI	79
1.2.1. Yasal Düzenlemeler.....	79
1.2.1.1. Kanun Hükmü.....	79
1.2.1.2. 143 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği.....	80
1.2.2. Amortisman Ayırma Şartları.....	81
1.2.2.1. İşletmede Bir Yıldan Fazla Kullanılması.....	81
1.2.2.2. Yıpranmaya, Aşınmaya veya Kıymetten Düşmeye Maruz Bulunması.....	82
1.2.2.2.1. Yıpranmaya, Aşınmaya Maruz Bulunma Kavramı.....	82
1.2.2.2.2. Kıymetten Düşmeye Maruz Bulunma Kavramı.....	82
1.2.2.2.2.1. Boş Arsa ve Araziler	82
1.2.2.2.2.2. Tablo, Heykel Sanat Eserlerinde Amortisman.....	83
1.2.3.2.4. Sanat Eserleri Amortismanının ABD uygulaması.....	88
1.2.3.3. Amortisman Tabi Kıymetlerin Envanter Kayıtlarında Gösterilmesi	89
1.2.3.3.1. VUK Madde 320.....	89
1.2.3.3.2. Amortisman Tabi Kıymetlerin Envanter Kayıtlardan Çıkarılması.....	90
1.2.3.3.2.1. Sabit Kıymetlerin Kullanılabilir Durumda Satılması.....	91
1.2.3.3.2.2. Sabit Kıymetlerin Hurda Olarak Satılması.....	91
1.2.3.3.2.3. Sabit Kıymetin Fiziken Mevcut Olmakla Birlikte Hem İtfâ Olmuş, Hem de Ekonomik Değerini Yitirmiş Olması	91
1.2.3.3.3. Envanter de Yer Almakla Birlikte İşletmede Kullanılmayan Kıymetler Amortisman Tabi Tutulur mu?	92
1.2.3.3.4. Aktif de Yer Almamakla Birlikte Fiilen İşletmede Kullanılan Kıymetler Amortisman Tabi Tutulur mu?	94
1.2.3.3.5. Mülkiyeti Muhafaza Kaydıyla Yapılan Satışlarda Amortisman	94
1.2.3.3.6. Kayıt ve Tesçile Tabi Olan Kıymetlerde Amortisman.....	94
1.2.4. Amortisman Konusu.....	95
1.2.4.1. Gayrimenkuller	97
1.2.4.1.1. Arazi	97
1.2.4.1.2. Tapu Kütüğünün Ayrı Sayfasına Kaydedilen Bağımsız ve Sürekli Haklar	97
1.2.4.1.2.1. Üst Hakkı.....	98
1.2.4.1.2.2. Yapı Mülkiyetinin Malike Geçmesi	98
1.2.4.1.2.3. Kaynak hakkı	98
1.2.4.1.3. Kat Mülkiyetine Kayıtlı Bağımsız Bölümler.....	98
1.2.4.1.4. Binalar.....	98
1.2.4.1.5. Prefabrik Binalar.....	99
1.2.4.1.6. Tarım İşletmelerinde Tarım Tesisleri.....	99
1.2.4.1.7. Büyükbaş Hayvanlarda Amortisman Uygulaması.....	100
1.2.4.1.7.1. Besi Hayvancılığında Amortisman	100
1.2.4.1.7.2. Damızlık Hayvanlarda Amortisman.....	100

1.2.4.1.7.3. Yetiştirilen Hayvanlarda Amortisman	100
1.2.4.1.7.4. Süt Hayvancılığında Amortisman	101
1.2.4.1.8. Kültür Balıkçılığı Balık Kafeslerinde Amortisman Uygulaması.....	101
1.2.4.2. Gayrimenkul Gibi Değerlenen İktisadi Kıymetler	101
1.2.4.2.1. Gayrimenkulleri Tamamlayıcı Unsurlar.....	101
1.2.4.2.2. Tesisat ve Makineler.....	102
1.2.4.2.3. Gemi ve Diğer Taşıtlar.....	102
1.2.4.2.4. Gayri Maddi Haklar.....	103
1.2.4.2.4.1. Sınırlı Ayni Haklar	105
1.2.4.2.4.1.1. İntifa Hakkı	105
1.2.4.2.4.1.2. İrtifak Hakkı (Üst Hakkı)	105
1.2.4.2.4.2. Sınai ve Ticari Haklar	108
1.2.4.2.4.2.1. Marka Amortismanı	108
1.2.4.2.4.2.2. Yazılım (Software)	110
1.2.4.2.4.2.3. Lisans ve Bilgisayar Yazılımlarının Birbirinden Bağımsız Olarak Değerlendirilmesi	110
1.2.4.2.4.2.4. Franchise Ödemeleri	111
1.2.4.2.4.2.5. Sinema Filmleri	112
1.2.4.2.4.2.6. Web (İnternet) Sitelerinin Amortismanı	113
1.2.4.2.4.2.7. Patent Haklarında Amortisman	113
1.2.4.2.4.2.8. Gayri Maddi Hakların Amortisman Listelerinin Değerlendirilmesi	115
1.2.4.3. Değeri Belli Bir Tutarı Aşmayan (2013 yılı için 800 TL) Peştemallıklar	117
1.2.4.4. Değeri Belli Bir Tutarı Aşmayan (2013 yılı için 800 TL) Alet, Edevat, Mefruşat, Demirbaş	119
1.2.4.4.1. Araç Lastiğinde Amortisman	120
1.2.4.4.2. Alüminyum Ekstrüzyon Kalıplarına Amortisman Ayrılmaması	121
1.2.4.4.3. Depozitolu Ürünlerde Amortisman Uygulaması.....	121
1.2.4.4.4. Ürünleri Satan Mükelleflere Verilen Buzdolabı ve Benzeri İktisadi Kıymetlere Amortisman Ayrılması	122
1.2.4.4.5. Amortisman Uygulaması Yolu ile Giderlere İntikal Ettirebilme/Bir Defada Gider Olarak Dikkate Alabilme Hakkı	122
1.2.4.4.6. İktisadi ve Teknik Bütünlük Kavramı.....	123
1.2.4.4.7. İktisadi Bütünlüğe Örnek Teşkil Edebilecek Durumlar	126
1.3. AMORTİSMAN UYGULAMA SÜRESİNİN BAŞLAMA ZAMANI VE AMORTİSMAN SÜRESİ 729	
1.3.1. Kanun Hükmü.....	127
1.3.1.1. Vergi Yönetimi Görüşü	127
1.3.1.2. Yargı Yerlerinin Görüşü	128
1.3.1.3. Muhasebe Standartları Kurulu (Bilimsel Görüş) Görüşü	128
1.3.1.4. Amortisman Uygulamasında Kayda Alınma veya Kullanıma Hazır Duruma Getirilmenin Esas Alınması Konusundaki Görüşler	128
1.3.2. Amortisman Uygulama Süresinin Aktife Girdiği Yılda Başlaması-Aktife Girdiği Hesap Dönemi	131
1.3.2.1. İlk İktisap-Tam Amortisman	131
1.3.2.2. İlk İktisap-Kıst Amortisman	131
1.3.2.2.1. 234 Numaralı VUK Genel Tebliği.....	132
1.3.2.2.2. İşletmelere Ait Binek Otomobillerinin Aktife Girdiği Hesap Dönemi İçin Ay Kesri Tam Ay Sayılmak Suretiyle Kalan Ay Süresi Kadar Amortisman Ayrılması	132
1.3.3. Amortisman Uygulama Süresinin Özel Durumlar Nedeniyle Sona Ermesi.....	134
1.3.3.1. Satış Yılında Amortisman	134

1.3.3.2. Birleşme Halinde Tam Amortisman.....	134
1.3.3.3. Hesap Döneminde Değişiklik (Kıst Amortisman).....	134
1.3.3.4. Tam Bölünme ve Kısmi Bölünme Halinde Kıst Amortisman Uygulaması.....	135
1.3.3.5. Devir Halinde Kıst Amortisman Uygulaması.....	136
1.3.3.6. Ferdi Bir İşletmenin Sermaye Şirketince Devralınması Durumu.....	136
1.3.3.7. Tasfiye Halinde Kıst Amortisman Uygulaması.....	141
1.3.3.8. Dar Mükellef Kurumların Belirli Bir İşle İlgili Olarak Türkiye'ye Getirdiği İktisadi Kıymetler	141
1.3.3.9. İktisadi Kıymetlerin Serbest Bölgedeki Faaliyetler ve Serbest Bölge Dışındaki Faaliyetlerde Birlikte Kullanılması	142
1.3.3.10. Ticari İşletmenin Ölüm Dolayısıyla İntikal Etmesi	142
1.3.3.11. Adi Ortaklıkta Yıl İçinde Ortak Değişikliği	142
1.3.3.12. Kollektif ve Adi Komandit Şirketlerde Ortaklardan Birinin Ölmesi	143
1.3.3.13. Gerçek Usulde Tespit Edilen Gayrimenkul Sermaye İradı.....	143
1.3.4. Amortisman Uygulama Süresinin Uzatılamayacağı.....	144
1.3.4.1. Amortismanın Her Hangi Bir Yıl Yapılmaması Amortismanın Başlangıç Yılına Saptanması Bakımından	145
1.3.4.2. İlk Uygulanan Nispetten Düşük Bir Oranda Amortisman Hesaplanması.....	147
1.4. AMORTİSMAN ORANI VE FAYDALI ÖMÜR TESPİTİ.....	149
1.4.1. Faydalı Ömür- Ekonomik Ömür Kavramı.....	150
1.4.1.1. Faydalı Ömür Süresi Belirlenen Amortisman Tabi İktisadi Kıymetlerin Kullanılmaya Başladıktan Sonra Satılması Halinde Amortisman Süresi Ne Olmalıdır?	151
1.4.1.2. Maliye Bakanlığı'nca Belirlenen Orandan Daha Düşük Amortisman Oranı Uygulanabilir mi?	152
1.4.1.3. Amortisman Oranlarının Geçerli Olacağı Tarih.....	154
1.4.1.3.1. Kanun Hükmü.....	154
1.4.1.3.2. Amortisman Listesine Yeni Eklenen İktisadi Kıymetlere İlişkin Uygulama Esasları... ..	154
1.4.1.3.3. Özel Hesap Dönemine Sahip Olanlar.....	154
1.4.1.4. Faydalı Ömrü Değişen İktisadi Kıymetler	155
1.5. AMORTİSMAN AYIRMA YÖNTEMLERİ.....	156
1.5.1. Mükelleflere Seçme Hakkı Tanınan Amortisman Yöntemleri.....	156
1.5.1.1. Normal Amortisman Yöntemi.....	156
1.5.1.2. Azalan Bakiyeler Yöntemi.....	156
1.5.1.2.1. Kanun Hükmü (VUK Mük. 315).....	156
1.5.1.2.2. 62 Sıra Numaralı VUK Genel Tebliği.....	157
1.5.1.2.3. 333 Sıra Numaralı VUK Genel Tebliği.....	159
1.5.1.3. Amortisman Yöntemini Seçme Bakımından Tanınan Seçimlik Hak ve Amortisman Yönteminin Değişmezliği Kuralı	160
1.5.1.4. Normal ve Azalan Bakiyeler Usulüne Göre Amortisman Hesaplanması.....	160
1.5.2. Maliye Bakanlığı'nca Amortisman Yönteminin (Oranının) Belirlenmesi.....	162
1.5.2.1. Madenlerde Amortisman.....	162
1.5.2.1.1. Genel Olarak Madenler.....	163
1.5.2.1.2. Madenlerde Amortismanlarda Özellikli Konular.....	163
1.5.2.1.2.1. Maden Çıkarılan Sahanın İşletmenin Mülkiyetinde Olması.....	163
1.5.2.1.2.2. Maden Sahasının ATİK'ler ile Birlikte Devralınması.....	163
1.5.2.1.2.3. İstihsal Aşamasında Açılacak Kuyu, Ocak, Galeri İçin Yapılan Harcamalar	164
1.5.2.2. Fevkalade Amortisman.....	164
1.5.2.2.1. Doğal Afetler Nedeniyle Fevkalade Amortisman Uygulaması.....	165
1.5.2.2.2. Yeni İcatlar Dolayısıyla Fevkalade Amortisman Uygulaması (YTL DÖNÜŞÜMÜ)...	165

1.5.2.2.3. Cebri Çalışma Dolayısıyla Fevkalade Amortisman Uygulaması.....	166
1.5.2.3. Fevkalade Amortisman Uygulanmasından Sonra Bakiye Değerin İtfası.....	170
1.6. AMORTİSMANLARIN HESAPLARDA GÖSTERİLMESİ	171
1.6.1. Direkt Yöntem	172
1.6.2. Endirekt Yöntem.....	172
1.7. AMORTİSMAN MATRAHINA İLİŞKİN ÖZEL DURUMLAR.....	172
1.7.1. İktisadi Kıymetlerin Değerini Arttıran Harcamalar.....	172
1.7.2. Basit Usulden Gerçek Usule Geçen Mükelleflerde Amortisman Matrahı.....	173
1.7.3. Dar Mükelleflerde Amortisman Matrahı.....	174
1.7.4. Sabit Kıymet Ediniminde Kullanılan Kredi Faizlerinin Matraha Etkisi.....	174
1.7.5. Kur Farklarının Amortisman Matrahına Etkisi.....	175
1.7.6. Kaynak Kullanımı Destekleme Primlerinin Amortisman Matrahına Etkisi.....	176
1.7.7. Yıkılıp Yeniden Yapılan Binalar.....	176
1.7.8. Binalara Dahil Olan Arsa Payları.....	176
1.7.9. Emtianın Sabit Kıymete Dönüşmesi	177
1.7.10. İşletmenin Devir Alınması Durumunda Amortisman Matrahı.....	177
1.7.11. Hurda (Kalıntı) Bedelinin Amortisman Matrahına Etkisi	177
1.7.12. Yapılmakta Olan Yatırımlar.....	178
1.7.13. Tüketiciden Satın Alınan Sabit Kıymetler.....	178
1.7.14. Basit Usule Tabi Mükelleflerde Amortisman Uygulaması.....	178

II. KISIM

AMORTİSMANA TABİ İKTİSADİ KIYMETLERİN SATILMASI VE YENİLEME FONU

2.1. AMORTİSMANA TABİ İKTİSADİ KIYMETLERİN SATILMASI.....	179
2.1.1. 07.06.1949 Tarih ve 5432 Sayılı Vergi Usul Kanunu.....	179
2.1.2. 07.06.1949 Tarih ve 5432 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun Genel Gerekçesi.....	179
2.1.3. 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu.....	180
2.1.4. 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu Tasarısının Hükümlerine Ait Gerekçe	181
2.1.5. 14.02.1963 Tarihli 62 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği.....	181
2.2. YENİLEME FONU UYGULAMASI	181
2.2.1. Amortisman Tabi Malların Satılması Durumunda Yenileme Fonu Uygulaması.....	181
2.2.2. Yasal Düzenleme.....	182
2.2.3. 143 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği.....	182
2.3. AMORTİSMANA TABİ MALLARIN DOĞAL AFETLER NEDENİYLE ZİYAA UĞRAMASI DURUMUNDA YENİLEME FONU UYGULAMASI	183
2.3.1. Kanun Maddesi.....	183
2.3.2. 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu Tasarısının Hükümlerine Ait Gerekçe	183
2.3.3. 14.07.1981 Tarih ve 17402 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 143 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği	183
2.4. YENİLEME FONU UYGULAMASINDAN YARARLANMA ŞARTLARI.....	184
2.4.1. Yeni İktisadi Kıymet Satın Alınması İşin Niteliği Gereği Zorunlu Olmalı veya İşletme Yönetimi Tarafından Satılan Varlığın Yenilenmesi Konusunda Karar Verilmiş veya Girişimde Bulunmuş Olmalıdır.....	184
2.4.2. Bilanço Esasına Göre Defter Tutulmalı ve Satıştan Tahassül Eden Kar veya Tazminat Fazlası, Yenileme Giderlerini Karşılama Üzere, Pasifte Geçici Bir Hesapta Tutulmalıdır.....	186
2.4.3. Yeni Alınacak İktisadi Kıymet, Satılan İktisadi Kıymet İle Aynı Cinsten Olmalıdır.....	187

2.4.3.1. Yenileme Fonuyla Giderleri Karşılancak Yeni Alınan İktisadi Kıymetin Sayısının, Satışı Yapılan İktisadi Kıymetin Sayısı ile Aynı Sayıda Olması Şartı Aranılmamaktadır.....	188
2.4.3.2. Yenileme Fonu ile Giderleri Karşılancak Olan İktisadi Kıymetin Daha Önce Kullanılmamış Olması Şartı Bulunmamaktadır	189
2.4.4. Yenileme Fonu, Satın Alınan İktisap Edilecek Amortisman Tabi İktisadi Kıymetin Amortisman Giderlerini Karşılancak İçin Kullanılmalıdır	190
2.4.5. Yenileme Fonunun Oluşturulabilmesi İçin Satılan ve Yenilenecek Olan İktisadi Kıymet, Amortisman Tabi İktisadi Kıymet (Maddi Duran Varlık) Olmalıdır.....	190
2.4.5.1. Amortisman Tabi Olmalı.....	190
2.4.5.2. Maddi İktisadi Kıymet Olmalı.....	191
2.5. YENİLEME FONUNUN KULLANILMA SÜRESİ.....	191
2.5.1. Yenileme Fonunun Pasifte Bekletilme Süresinin Hesaplanması.....	193
2.5.2. Satışın Yapıldığı Takvim Yılıının Esas Alınması Yaklaşımı.....	193
2.5.3. Satışın Yapıldığı Yılı İzleyen Takvim Yılıının Esas Alınması Yaklaşımı.....	195
2.5.4. Satışın Yapıldığı Tarihin Esas Alınması Esas Alınması Yaklaşımı.....	195
2.6. YENİLEME FONUNDA ÖZEL DURUMLAR.....	196
2.6.1. İşin Terki, Tasfiyeye Girme, Devir ve Veraset Yoluyla İntikal Gibi Durumlarda Yenileme Fonu Uygulaması	196
2.6.1.1. Kanun Maddesi.....	196
2.6.1.2. 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 1 Sıra Numaralı Genel Tebliği'nin "19.3.2. Amortisman Uygulaması" Başlıklı Bölümü	197
2.6.1.3. Kurumlarda Devir Halinde Yenileme Fonu Uygulaması.....	197
2.6.1.4. Kurumlarda Nevi (Tür) Değişikliği Halinde Yenileme Fonu Uygulaması.....	198
2.6.1.5. Şahıs İşletmelerinde Ölüm Halinde Yenileme Fonu Uygulaması.....	198
2.6.2. Geçici Vergi Dönemlerinde Yenileme Fonu Uygulaması.....	198
2.6.3. Uygulaması Farklı Tarihlerde Elden Çıkarılmış Aynı Türden Birden Fazla İktisadi Kıymete Ait Yenileme Fonlarından Eski Tarihli Olanın, Benzer Nitelikteki Yeni Satın Alınacak İktisadi Kıymetin Amortismanından Öncelikle Mahsup Edilmesi	199
2.6.4. Yabancı Para Cinsinden Yapılan Satışlarda Yenileme Fonu Uygulaması.....	199
2.6.5. Aynı Yıl İçinde Yeni Bir Amortisman Tabi İktisadi Kıymetin Alınması Durumunda Yenileme Fonu Uygulaması	200
2.6.6. Taşınmaz Satış Kazancı İstisnası Durumunda Yenileme Fonu Uygulaması	204
2.6.7. Yenileme Fonu Uygulamasında Amortisman Tabi İktisadi Kıymetlere Ait Giderlerin Durumu	205
2.6.8. Banka ve Sigorta Şirketlerinde Yenileme Fonu Olarak Ayrılacak Miktar	206
2.6.9. Yenileme Fonu Uygulamasında Tartışmaya Neden Olan Konular	206
2.6.9.1. Satış Karının Bilanço ve Gelir Tablosunda Yer Alması.....	206
2.6.9.2. Yenilenen İktisadi Kıymete Ayrılan Amortismanın Gider Yazılması.....	206
2.7. YENİLEME FONU VE FİNANSAL KİRALAMA İŞLEMLERİ.....	207
2.7.1. Finansal Kiralama Yoluyla İktisap Edilen İktisadi Kıymetlere İlişkin Sigorta Firmalarından Tahsil Edilen Tazminatları	209
2.7.2. Sat, Geri Kirala İşlemlerinde Yenileme Fonu Uygulaması.....	211
2.8. AMORTİSMANA TABİ İKTİSADİ KIYMETLERİN SİGORTA TAZMİNATI.....	213
2.8.1. Kanun Hükmü.....	213
2.8.2. 143 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği.....	214
2.8.3. Finansal Kiralama Yoluyla İktisap Edilen İktisadi Kıymetlere İlişkin Sigorta Firmalarından Tahsil Edilen Tazminatları	214
2.9. YENİLEME FONU UYGULAMA ÖRNEĞİ	214

III. KISIM
ÖZEL MALİYET BEDELİ

3.1. KANUN HÜKMÜ.....	217
3.1.1. 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu 272. Maddesi.....	217
3.1.2. 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 327. Maddesi.....	217
3.1.3. 14.07.1981 Tarih ve 17402 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan 143 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği	218
3.1.4. Konu ile İlgili Olarak 2012 Tarihinde Verilmiş Olan Özelge.....	218
3.2. ÖZEL MALİYET BEDELİ OLARAK NİTELENDİRİLMEDE ZORUNLU UNSURLAR..	220
3.3. ÖZEL MALİYET BEDELİNİN İTFASINA İLİŞKİN ÖZEL DURUMLAR.....	221
3.3.1. Kira Süresinin Belli Olmaması Durumu.....	221
3.3.2. Kira Süresinin Kira Süresi İçinde Değişmesi Durumu.....	223
3.3.3. Kira Süresinin Sonradan Uzaması	223
3.3.4. Kiralanan Gayrimenkulün Kiracı Tarafından Satın Alınması Durumu.....	223
3.3.5. Kira Süresinin Uzun Olması Durumu.....	224
3.3.6. Özel Maliyet Bedelinde Sözleşme Süresi İçinde Yenilenmesi Gerekenler İçin Genel Hükümler Çerçevesinde Amortisman Ayrılması	225

DÖRDÜNCÜ KISIM
KİRALAMA İŞLEMLERİNDE AMORTİSMAN UYGULAMASI

4.1. FİNANSAL KİRALAMA KANUNU.....	227
4.2. VERGİ USUL KANUNU KANUN HÜKMÜ.....	230
4.3. 01.07.2003 TARİHLİ VE 25155 SAYILI RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANAN 319 SIRA NUMARALI VUK GENEL TEBLİĞİ	232
4.4. FİNANSAL KİRALAMA TANIMI VE ÖLÇÜTLERİ.....	234
4.5. KİRALAYAN (FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETİ) VE KİRACI BAKIMINDAN AMORTİSMAN AYIRMA ESASLARI	235
4.5.1. Kiralayan Tarafından Aktifleştirilen Finansal Kiralamaya Konu İktisadi Kıymetin Amortismanı	235
4.5.2. Kiracı Tarafından Aktifleştirilen Finansal Kiralamaya Konu İktisadi Kıymeti Kullanma Hakkı	236
4.5.3. Finansal Kiralama İşleminde Alt Kiralama Yapılması Durumu.....	237
4.5.4. Finansal Kiralama İşlemi Ekonomik Ömür-Amortismanlar Faydalı Ömür İlişkisi.....	239
4.5.5. Kiracı Bakımından Finansal Kiralamaya Konu İktisadi Kıymetin Sigorta Tazminatı ve Yenileme Fonu	243
4.5.6. Kullanıma Hazır Hale Gelmeyen İktisadi Kıymetlerde Amortisman	244
4.5.7. Finansal Kiralama İşlemlerinde Faiz ve Kur Farkının Kaydı	244
4.5.8. Kiralanan Malın İade Edilmesinde Amortisman.....	247
4.5.9. Finansal Kiralama İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi.....	247

BEŞİNCİ KISIM
ARAŞTIRMA VE YENİLİK YATIRIMLARINDA (AR-GE) AMORTİSMAN UYGULAMASI

5.1. KANUN HÜKMÜ	250
5.1.1. 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu 1 Sıra Numaralı Genel Tebliği	251
5.1.2. 1 Sıra Numaralı Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği;	251

5.2. AR-GE HARCAMALARININ KAPSAMINA GÖRE AYRI AYRI DEĞERLENDİRİLMESİ	252
5.2.1. Doğrudan Gider Olarak Dikkate Alınan AR-GE Harcamaları.....	253
5.2.2. Amortismanın Konusunu Oluşturan AR-GE Harcamaları.....	253
5.3. AR-GE PROJESİ SONUCUNA GÖRE AMORTİSMAN UYGULAMASI.....	254
5.3.1. AR-GE Projesi Sonucunda Gayrimaddi Bir Hak Oluşmaması Durumunda Doğrudan Gider Olarak Dikkate Alınması	254
5.3.2. AR-GE Projesi Sonucunda Gayri Maddi Hak Elde Edilmesi Durumu.....	255
5.4. AR-GE HARCAMALARINDA AMORTİSMAN LİSTELERİ ÜZERİNE DEĞERLENDİRME	257

ALTINCI KISIM SERMAYEDE AMORTİSMAN

6.1. KANUN MADDESİ.....	259
6.1.1. Sermayenin İtfası.....	259
6.1.2. Girişim Sermayesi Fonu (6322 Sayılı Kanununun 15. Maddesiyle Eklenen Madde; Yürürlük 15.06.2012)	260
6.2. İLK TESİS VE TAAZZUV GİDERLERİ VE PEŞTEMALLIKLAR.....	262
6.3. KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME GİDERLERİ KAPSAMI.....	263
6.4. KURULUŞ VE ÖRGÜTLENME GİDERLERİ AMORTİSMAN ORANI.....	264
6.5. PEŞTEMALLIK.....	264

YEDİNCİ KISIM

GELİR VERGİSİ VE KURUMLAR VERGİSİ KANUNU AMORTİSMANLARIN MALİYET/GİDER UNSURU OLMASI

7.1. ÜRETİMDE KULLANIM	267
7.1.1. Üretim (Mal ve Hizmet) İşletmeleri (Genel Üretim Gideri).....	267
7.1.2. Yıllara Yaygın İnşaat (Hizmet Maliyeti) İşinde Kullanım.....	268
7.1.3. Kiralama ve Çeşitli Şekilde İşletilme Amacıyla Kullanım	269
7.1.4. Finansal Kiralama.....	270
7.1.5. Faaliyet Kiralaması.....	271
7.2. GAYRİ MENKUL SERMAYE İRADINDA AMORTİSMAN SORUNU.....	271
7.3. YÖNETİM AMAÇLARI ÇERÇEVESİNDE KULLANIM (İNDİRİLECEK GİDER/İNDİRİLEMEYECEK GİDER)	271

SEKİZİNCİ KISIM

AMORTİSMANLAR VE VERGİ PLANLAMASI

8.1. AMORTİSMANLAR VE VERGİDEN KAÇINMA İLİŞKİSİ.....	273
8.1.1. Azalan Bakiyeler Usulü ile Amortisman Ayırmak.....	273
8.1.2. Amortisman Ayırma Yöntemini Değiştirmek.....	273
8.1.3. Fevkalade ve Teknik Amortisman Ayırmak.....	274
8.2. AMORTİSMANLAR VE VERGİ KAÇIRMA İLİŞKİSİ	274

8.2.1. Amortisman Uygulamasının Zararlı Olunan Yıllarda Hiç Amortisman Ayırmamak veya Eksik Amortisman Ayırmak Suretiyle Zarar Öteleme Aracı Olarak Kötüye Kullanılması.....	274
8.2.2. Amortisman Uygulama Hakkı ve Vergi Hukukunda Ekonomik Yaklaşım İlkesi.....	274
8.2.2.1. Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı.....	275
8.2.2.2. Hakkın Kullanılması Sırasında Uyulacak Kurallar.....	276
8.2.2.2.1. Dürüst Davranma Kuralı.....	276
8.2.2.2.2. İyiniyet Kuralı.....	276
8.2.2.2.3. Hakkın Kötüye Kullanılmasının Şartları.....	276
8.2.2.2.3.1. Hakkın Varlığı ve Kötüye Kullanılması.....	276
8.2.2.2.3.2. Kötüye Kullanmanın Aşık Olması.....	276
8.2.2.3. Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağının Vergi Hukukuna Aktarılması.....	276
8.2.2.3.1. Dürüstlük Kuralı ve Dürüst Vergi Mükellefi.....	276
8.2.2.3.2. Dürüstlük ve Hakkın Kullanımı.....	277
8.2.2.3.3. Kötüye Kullanma Yasağı.....	277

II. BÖLÜM
ALACAKLARDA VE SERMAYEDE AMORTİSMAN
BİRİNCİ KISIM

1.1. HAK KAVRAMI.....	344
1.1.1. Genel Olarak Hak Kavramı.....	344
1.1.2. Yükümlü Hakları Kavramı (Şüpheli Alacak Karşılığı İşletmeler İçin Bir Haktır).....	345
1.1.3. Alacak ve Alacak Hakkı Kavramı.....	346
1.2. VERGİ VE MUHASEBE UYGULAMALARINDA ALACAK.....	346
1.2.1. Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde Alacaklar.....	346
1.2.2. Vergi Usul Kanunu'nda Alacaklar.....	346
1.3. KARŞILIK KAVRAMI.....	347
1.3.1. Türk Ticaret Kanunu Kapsamında Karşılıklar.....	347
1.3.2. Türk Muhasebe Standartları Kapsamında Karşılıklar.....	347
1.3.2.1. Amaç.....	347
1.3.2.2. Kapsam.....	348
1.3.2.3. Tanımlar.....	349
1.3.2.4. Karşılıklar ve Diğer Yükümlülükler.....	350
1.3.2.5. Karşılıklar ve Koşullu Yükümlülükler Arasındaki İlişki	351
1.3.2.6. Muhasebeleştirme.....	351
1.3.2.6.1. Karşılıklar.....	351
1.3.2.6.2. Koşullu Borçlar	351
1.3.2.6.3. Koşullu Varlıklar.....	351
1.3.2.7. Karşılıklardaki Değişmeler.....	351
1.3.2.8. Karşılıkların Kullanımı.....	352
1.3.2.9. Finansal Tablo Dipnotlarında Yer Alacak Açıklamalar.....	352
1.3.2.10. Geçiş Uygulamaları.....	353
1.3.3. Vergi Usul Kanunu Kapsamında Karşılıklar.....	354
1.3.4. Karşılık Tanımı ve Muhasebenin Temel Kavramları İle İlişkisi	354
1.3.4.1. İhtiyatlılık Kavramı.....	354
1.3.4.2. Dönemsellik Kavramı	354

1.4. ŞÜPHELİ ALACAK KAVRAMI.....	355
1.4.1. Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği Açısından	356
1.4.2. SPK Düzenlemeleri Açısından (Seri: XI, No: 1) Tebliği.....	356
1.4.3. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları Açısından.....	357
1.4.4. VUK Açısından.....	357

II. KISIM

DEĞERSİZ ALACAKLAR

2.1. KANUNİ DÜZENLEME	358
2.2. İLK VERGİ USUL KANUNU OLAN 07.06.1949 TARİH VE 5432 SAYILI KANUN GEREKÇESİ	359
2.3. 1961 TARİH VE 213 SAYILI VERGİ USUL KANUNU MADDE GEREKÇESİ	360
2.4. KANUN MADDESİNDE YER ALAN KAVRAMLARA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR.....	360
2.4.1. Kazai Bir Hüküm Kavramı.....	360
2.4.2. “Kanaat Verici Bir Vesika” Kavramı.....	360
2.4.3. “Tahsiline Artık İmkan Kalmayan Alacak” Kavramı.....	363
2.4.4. “Tasarruf Değeri” ve “Mukayyet Değer” Kavramları.....	365
2.5. ALACAĞIN DEĞERSİZ ALACAK OLARAK NİTELENDİRİLEBİLMESİNİN ŞARTLARI	365
2.5.1. Alacak, Bilanço veya İşletme Hesabı Esasına Göre Defter Tutan Ticari veya Zirai Kazançla İşgal Eden İşletmelere Ait Olmalıdır	365
2.5.2. Alacak Ticari ve Zirai Kazancın Elde Edilmesi ve Devam Ettirilmesi İle İlgili Olmalıdır....	366
2.5.3. Alacak Ticari İşlem veya İşletmeyle İlgili Olmalıdır.....	366
2.5.4. Ticari İşlemden Kaynaklanan Ancak Kayıt ve Beyan Dışı Bırakılan Faaliyetlerden Kaynaklanan Alacaklar	367
2.5.5. Ticari İşlem Dışı Nedenlerden Kaynaklanan Alacaklar (Hatır Senetleri).....	367
2.5.6. Alacağın Tahsili Olanaksız Hale Gelmesi ve Tahsil Olanaksızlığı Yargı Kararı veya Kanaat Verici Bir Belge ile Belgelendirilmelidir	367
2.5.6.1. Yargı Kararı.....	369
2.5.6.1.1. Şekil (Usul) Yönünden.....	370
2.5.6.1.1.1. Yargı Organının Yetkisizlik ve Görevsizlik Kararı.....	370
2.5.6.1.1.2. Alacaklı Tarafın Davasından Feragat Etmesi.....	371
2.5.6.1.2. İçerik (Esas) Yönünden.....	372
2.5.6.1.2.1. Alacağın Hukuken Gerçekte Hiç Bulunmadığı.....	372
2.5.6.1.2.2. Alacağın Zamanaşımına Uğraması.....	376
2.5.6.1.2.3. Alacaklının Yasal Haklarını Kullanmada İhmal Göstermesi.....	377
2.5.6.1.2.4. Alacak İçin Kısmi Alacak Davası Açılmış Olması.....	377
2.5.6.2. Kanaat Verici Belgeler.....	378
2.5.6.2.1. Türk Medeni Hukuku Açısından Kanaat Verici Belge.....	380
2.5.6.2.2. 11.01.2011 Tarih ve 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Açısından Kanaat Verici Belge	381
2.5.6.2.2.1. Alacaklı ile Borçlu Arasındaki Alaktan Vazgeçildiğini Gösteren Sözleşmeler	381
2.5.6.2.2.1.1. Sulh Yoluyla Alınmasından Vazgeçilen Alacaklar.....	381
2.5.6.2.2.1.2. Yenileme (Özel Konkordato)	382
2.5.6.2.2.1.3. Koşula Bağlı Sözleşmeler.....	383
2.5.6.2.2.2. Mahkeme Huzurunda Alaktan Vazgeçildiğine İlişkin Olarak Düzenlenmiş Belgeler	384
2.5.6.2.3. İcra ve İflas Kanunu Açısından.....	386

2.5.6.2.3.1. İflas Takibi Neticesinde Düzenlenen Aciz Vesikası.....	386
2.5.6.2.3.2. Borçlunun Adresinin Saptanamaması Nedeniyle İcra Takibat Dosyasının Kaldırıldığını ve Yasal Süresi İçerisinde Yenileme Talebinde de Bulunmadığını Gösteren İcra Memurluğu Yazısı.....	386
2.5.6.2.3.3. Alacaktan Vazgeçildiğine Dair Konkordato Anlaşması.....	387
2.5.6.2.3.4. Yeniden Yapılandırma Yapılması Halinde Değersiz Alacaklar.....	390
2.5.6.2.3.5. Vade Konkordatosu Yapılması Halinde Değersiz Alacaklar	390
2.5.6.2.3.6. Borçlu Aleyhine Açılan Davalara İlişkin Yargı Kararı.....	391
2.5.6.2.3.7. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Tarafından Verilen Müteselsil Sorumluluğu Neticesinde Haczedilerek Satılan Kıymetlerin Satış Hasılatı Tutarlarını Gösterir Bir Belge	392
2.6. DEĞERSİZ ALACAK OLARAK NİTELENDİRMEDE ÖZELLİKLİ KONULAR.....	393
2.6.1. Borçlunun İflas Etmiş Olması Tek Başına Değersiz Alacak Olarak Dikkate Almak İçin Yeterli Değildir	393
2.6.3. İflas Masası Tarafından Reddedilmiş Alacağın Mahkeme Tarafından Kabul Edilmemesi Durumunda Kazai Bir Hüküm Gereği Tahsil İmkânının Kalmaması Nedeniyle Değersiz Alacak Olarak Kayıtlara İntikal Ettirilmesi Mümkündür.....	397
2.6.4. Değersiz Alacak Tutarı, Katma Değer Vergisi İçeren Değersiz Alacaklarda Katma Değer Vergisi Değersiz Alacak Olarak Kabul Edilecektir	397
2.6.5. Değersiz Alacaklar Mukayyet Değer Üzerinden Değerlenir.....	398
2.6.6. Değersiz Alacaklarda Zarar Olarak Dikkate Alınma Dönemi.....	398

ÜÇÜNCÜ KISIM

ŞÜPHELİ ALACAKLAR

3.1. 213 SAYILI VERGİ USUL KANUNU- ŞÜPHELİ ALACAKLAR.....	402
3.2. KANUNİ DÜZENLEME.....	402
3.2.1. Kanun Hükmü.....	403
3.2.2. VUK Geçici Madde 24	404
3.2.3. 143 Seri Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği.....	405
3.2.4. 217 Seri Numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliği.....	405
3.3. KANUN METNİNDEKİ KAVRAMLAR.....	405
3.3.1. “Şüpheli Alacak Sayılır” Kuralı.....	405
3.3.2. “Pasifte Karşılık Ayrılabilir” Kuralı.....	406
3.3.2.1. Seçimlik Hak Tanıyan Bir Kavram Olduğu-Zorlayıcı Bir Hüküm Olduğu.....	406
3.3.2.1.1. <i>Zorlayıcı Bir Hüküm Olduğu Görüşü ve Gerekçeleri.....</i>	<i>406</i>
3.3.2.1.2. <i>Zorlayıcı Bir Hüküm Getirmemiş Olduğu Görüşü ve Gerekçeleri.....</i>	<i>407</i>
3.3.2.2. Karşılık Ayırma/Doğrudan Zarar Olarak Dikkate Alma Durumunun Mükellefin İhtiyarına Bırakılmış Bulunduğu	408
3.3.2.2.1. <i>Vergi Usul Kanunu'nun 323. Maddesinde, Pasifte Karşılık Ayırma Hususunda Zorlayıcı Bir Hüküm Getirmemiş Olduğu, Karşılık Ayırma/Doğrudan Zarar Olarak Dikkate Alma Durumunun Mükellefin İhtiyarına Bırakılmış Bulunduğu.....</i>	<i>408</i>
3.3.2.2.2. <i>Vergi Usul Kanunu'nun 323. Maddesine Göre Şüpheli Hale Gelmiş Alacağı İçin Pasifte Karşılık Ayrımayan Ticari ve Zirai Kazanç Sahiplerinin, Vergi Usul Kanunu'nun 322. Maddesine Göre Tahsiline İmkan Kalmayan Alacaklarını Tasarruf Değerini Yitirmiş Oldukları Dönemde, Kayıtlı Değerleriyle Zarara Geçirerek Yok Etmeleri Konusunda Seçimlik Hak Tanınmış Olduğu.....</i>	<i>409</i>
3.3.3. Şüpheli Alacak Niteliğinin Kazanılması İçin Gerekli Şartlar.....	410
3.3.3.1. Dava veya İcra Aşamasında Bulunma	410
3.3.3.1.1. <i>Davanın Mahiyeti</i>	<i>411</i>

3.3.3.1.2. Alacağın Bir Kısmı İçin Dava Açılmış Olması.....	415
3.3.3.1.2.1. Belirsiz Alacak Davasına Dayanılarak Şüpheli Alacak Karşılığı Ayrılmaz. 415	
3.3.3.1.2.2. Kısmi Alacak Davasına Dayanılarak Şüpheli Alacak Karşılığı.....	416
3.3.3.1.2.3. Davanın Ciddiyetle Takip Edilmesi.....	418
3.3.3.1.3. İcra Safhasında Olması.....	419
3.3.3.2. Yazı ile Bir Defadan Fazla İstenilmesine Rağmen Borçlu Tarafından Ödenmemiş Bulunan Küçük Alacak 419	
3.3.3.2.1. Yazı ile Bir Defadan Fazla İstenilmesi.....	419
3.3.3.2.2. Dava ve İcra Takibine Değmeyecek Derecede Küçük Alacak.....	421
3.3.4. Şüpheli Alacak Karşılığı Ayrılmasının Şartları.....	422
3.3.4.1. Şüpheli Alacak Karşılığı Bilanço Esasında Defter Tutan Mükelleflerce Ayrılabilir (Alacak Değerleme Günü İtibariyle Şüpheli Hale Gelmiş Olmalıdır).....	422
3.3.4.2. Şüpheli Alacak Karşılığı Ticari ve Zirai Kazancın Elde Edilmesi ve İdame Ettirilmesi ile İlgili ve Daha Önce Hasılat Hesaplarına İntikal Ettirilmiş Olan Alacaklar İçin Ayrılabilir.....	423
3.3.4.2.1. Ticari ve Zirai Kazancın Elde Edilmesi ve İdame Ettirilmesi ile İlgili Olması.....	423
3.3.4.2.2. Şüpheli Alacak Uygulamasında Ticari veya Zirai Faaliyetin Elde Edilmesi veya İdame Ettirilmesi ile Alacak Arasında Nedensellik Bağı	
Bulunması.....	425
3.3.4.2.2.1. Ticari İlişki, Ticari İşlem ve Ticari veya Zirai Faaliyetin Elde Edilmesi veya İdame Ettirilmesi Kavramları 425	
3.3.4.2.2.2. Ticari veya Zirai Kazanç Elde Etmeye Yönelik Olmayan Durumlar.....	425
3.3.4.2.2.2.1. Hatır Senedi ve Çekler İçin (Gerçek Bir Ticari İlişkiye Dayanmayan ve Kazanç Elde Etmeye Yönelik Olmayan) Şüpheli Alacak Karşılığı Ayrılmaz.....	425
3.3.4.2.2.2.2. Ferdi İşletme ve Şahıs Şirketlerinde Şirketin Ortaklarından Olan Alacakları İçin Karşılık Ayrılmaz 427	
3.3.4.2.2.3. Şüpheli Alacak Uygulamasında Alacağın Ticari veya Zirai Kazanca Yönelik Olması ve Daha Önce Hasılat Hesaplarına İntikal Ettirilmiş Bulunması Şartları Birlikte Aranmaktadır.....	427
3.3.4.2.3. Ticari veya Zirai Kazancın Elde Edilmesine Yönelik Olan Alacak Daha Önce Hasılat Hesaplarına İntikal Ettirilmiş Olmalıdır	429
3.3.4.2.3.1. Verilen Avanslar İçin Şüpheli Alacak Karşılığı Ayrılmaz	429
3.3.4.2.3.2. Kampanyalı Satışlarda Dönemi Gelmeyen Erken (Peşinat Olarak) Alınmış Senetler İçin Karşılık Ayrılmaz 431	
3.3.4.2.3.3. Hesaplanan Katma Değer Vergisi İçin Şüpheli Alacak Karşılığı Ayrılması. 431	
3.3.4.2.3.4. Alacakların Hasılat Olarak Kayıt Edilmesi Şartını Arayan Yargı Kararları....	433
3.3.4.2.3.5. Alacakların Hasılat Olarak Kayıt Edilmesi Şartını Aramayan Yargı Kararları 434	
3.3.4.3. Şüpheli Alacak Karşılığı Ayrılacak Olan Alacak Teminatsız Olmalıdır.....	434
3.3.4.3.1. Şüpheli Alacak Uygulamasında Teminatlı Alacaklar İçin Şüpheli Alacak Karşılığı Ayrılmaz	434
3.3.4.3.2. Şüpheli Alacak Uygulamasında Teminatlı Sayılan Alacaklar.....	435
3.3.4.3.2.1. Kefaletle Bağlı Alacaklar, Teminatlı Alacak Olarak Değerlendirilmektedir.. 436	
3.3.4.3.2.2. Menkul Rehini veya Gayrimenkul İpoteği Şeklinde Aynı Bir Teminata Bağlanmış Alacaklar Teminatlı Alacak Olarak Değerlendirilmektedir.....	438
3.3.4.3.2.3. Kamu Kuruluşlarından Olan Alacaklar, Şüpheli Alacak Uygulaması Açısından Teminatlı Alacak Olarak Değerlendirilmektedir 439	

3.3.4.3.2.3.1. Kamudan Olan Alacakların Şüpheli Alacak Uygulamasına Konu Edilemeyeceği Görüşü	440
3.3.4.3.2.3.2. Kamudan Olan Alacakların Şüpheli Alacak Uygulamasına Konu Edilebileceği Görüşü	440
3.3.4.3.2.4. Haciz ve İhtiyati Haciz Şüpheli Alacak Uygulamasında Teminat Sayılmaktadır	441
3.3.4.3.3. Teminat Tutarının Kesin Olarak Belli Olmadığı Durumlarda Teminattan Arta Kalan Kısımın Değerlemesi ve Tespiti	442
3.3.4.3.4. Teminatlı Alacaklarda, Teminatın Tahsilinin Çeşitli Nedenlerle Durdurulması Durumunda Teminatsız Alacak Olarak Nitelendirilebilme Şartları	444
3.3.4.3.4.1. İhtiyati Tedbir Kararı İle Teminat Mektuplarının Tahsilinin Durdurulması.	444
3.3.4.3.4.2. Teminatı Veren Banka Aleyhine Alacak Davası Açılmış Olması.....	445
3.3.4.3.4.3. Haciz Tatbiki Suretiyle Teminata Bağlanan Alacak İçin İcraya Başvurulmuş Olması	445
3.3.4.3.5. Konuya İlişkin Değerlendirmemiz	445
3.4. ŞÜPHELİ ALACAKLAR İÇİN KARŞILIK AYRILMA ESASLARI.....	446
3.4.1. Şüpheli Alacak Tutarının ve Şüpheli Alacak Karşılığı Ayrılacak Tutarın Değerleme Ölçüsü	446
3.4.2. Şüpheli Alacak Olarak Karşılık Hesabına Alınacak Tutarın Değerlemesi.....	447
3.4.2.1. Alacakla İlgili Sözleşmede, Geciken Her Ay İçin Belli Bir Faiz Öngörülmesi Durumunda Faiz İçin Karşılık Ayrılabilir	447
3.4.2.2. Alacağın Döviz Cinsinden Bir Alacak Olması Durumunda Kur Farkı İçin Karşılık Ayrılabilir	447
3.4.3. Şüpheli Alacak Değerleme Ölçüsü.....	448
3.4.3.1. Kayıtlı Değer (Mukayyet Değerin) Esas Alınmalıdır	448
3.4.3.2. Kayıtlı Değeri ile Tasarruf Değeri Arasındaki Fark Esas Alınmalıdır.....	449
3.5. ŞÜPHELİ ALACAK KARŞILIĞI AYRILACAK YIL/HESAP DÖNEMİ.....	449
3.5.1. Şüpheli Hale Geldiği Yılda Karşılık Ayrılmayan Alacak İçin İzleyen Yıllarda Karşılık Ayrılamaz	449
3.5.2. İcra Takibinin Yeniden Başlatılması Durumunda Şüpheli Alacak Uygulaması.....	455
3.5.3. Şüpheli Hale Gelme Sayılan Haller.....	456
3.5.3.1. Küçük Alacaklar Açısından.....	456
3.5.3.2. Diğer Alacaklar Açısından.....	456
3.5.3.2.1. Alacağın Dava Safhasında Sayılabilmesi.....	456
3.5.3.2.2. Alacağın İcra Safhasında Sayılabilmesi 'Ödeme Emri'nin Gönderilmiş ve Bunun da Borçlu Tarafından Tebellüğ Edilmiş Olması Gerekmektedir.....	457
3.6. ŞÜPHELİ ALACAKLARIN SONRAKİ VERGİ DÖNEMLERİNDE TAHSİL EDİLMESİ (SONRADAN TAHSİL EDİLEN ŞÜPHELİ ALACAKLARIN DURUMU).....	458
3.6.1. Mükellefiyetin Devam Etmesi Durumunda.....	458
3.6.2. Mükellefiyetin Terk Tarihinden Sonra	458
3.7. ŞÜPHELİ ALACAKLAR KARŞILIK AYRILMADAN ÖNCE DEĞERSİZ ALACAK OLARAK NİTELENDİRİLEREK ZARAR OLARAK DİKKATE ALINAMAZ	459
3.8. ŞÜPHELİ ALACAKLARDA ÖZELLİK GÖSTEREN DURUMLAR	460
3.8.1. Yurtdışı Alacaklara Karşılık Ayrılması.....	460
3.8.2. İflas Halinde Olan Bir Şirkete Karşı İcra Yoluyla Takip Yapılması Yasal Olarak Mümkün Olmadığından Alacağın İflas Masasına Kaydedilmesi ile Alacağın İcra Safhasına İntikal Ettiğinin Kabulü Gerekir ve İflas Masasına Kaydın Yapıldığı Yılda Karşılık Ayrılması Gerekmektedir	466

3.8.3. İflas Ertelemesi Hükümleri Kapsamında Dava ve İcra Takibine Konu Edilemeyen Alacaklar Hakkında Şüpheli Alacak Karşılığı Ayrılıp Ayrılamayacağı.....	469
3.8.4. Konkordato Sözleşmesine Tabi Tutulan Alacaklar Şüpheli Alacak Sayılmaz.....	474
3.8.5. Türk Borçlar Kanunu: Alacağın Devri (Alacağın Temliki) Durumunda Alacak İçin Karşılık Ayrılıp Ayrılamayacağı	474
3.8.5.1. Türk Borçlar Kanunu'nda Alacağın Devri	478
3.8.5.2. Alacağı Edim Karşılığı Devir Eden Tarafın Garanti Sorumluluğunun Kapsamı	478
3.8.5.3. Alacağı Edim Karşılığında Devir Eden Tarafın Garanti Sorumluluğunun Sonuçları	479
3.8.5.4. Alacağı Devir Eden Tarafın Garanti Sorumluluğuna İlişkin Olarak Kanunda Yer Alan Hükümlerin Düzenleyici Nitelikte Olması	479
3.8.5.5. Alacağın Edim Karşılığı Devri Şekilleri.....	480
3.8.5.5.1. İfa Yerine Alacağın Devri.....	480
3.8.5.5.2. İfa Uğruna (İfaya Yönelik/ İfa Amacıyla) Alacağın Devri.....	480
3.8.5.5.3. Teminat Amacıyla Alacağın Devri.....	481
3.8.5.5.4. Tahsil Amacıyla Alacağın Devri.....	481
3.8.6. Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinde Şüpheli Alacak Karşılığı Ayrılması	483
3.8.7. Türk Borçlar Kanunu Yenileme (Borcun Konusunun ya da Tabi Olduğu Hükümlerin Değiştirilmesi” veya “Borcun Sebebinin ya da Tarafların Değiştirilmesi).....	485
3.8.8. Koşula Bağlı Sözleşmeler.....	487
3.8.9. İştiraklerden Olan Alacaklar İçin Karşılık Ayrılabilir mi?.....	487
3.8.9.1. Ticari Karakter Taşıyan İlişkiler Sonucunda Doğan Şüpheli Hale Gelen Alacakları İçin Şüpheli Alacak Ayrılması	487
3.8.9.2. Ticari Karakter Taşımayan ve Hasılatla İlişkilendirilemeyen (Borç Vermeler ve Kefaletten Doğan Alacaklar) İşlemler Nedeniyle Şüpheli Hale Gelen Alacak İçin Karşılık Ayrılamaz.....	489
3.8.9.3. Ödünç Verme İşlemleri.....	490
3.8.9.4. Kefaletten Doğan Alacaklar.....	490
3.8.9.5. Teminat Sayılma	492
3.9. ACİZ VESİKASINA BAĞLANAN ALACAKLARDA ALACAĞIN TAMAMI İÇİN DEĞİL, ACİZ VESİKASINDA YER ALAN TUTAR KADAR KARŞILIK AYRILABİLİR.....	494
3.10. ŞAHİS ŞİRKETLERİNDEN (KOLLEKTİF VE ADİ ORTAKLIKLAR) OLAN ALACAKLAR	494
3.10.1. 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu	494
3.10.2. 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Kolektif Şirket.....	496
3.11. CİRO EDİLMEK SURETİYLE EDİNİLEN SENET BEDELİNİN ÖDENMEMİŞ OLMASI DURUMU	496
3.12. KARŞILIK AYRILACAK ALACAK TAHAKKUK ETMİŞ OLMALIDIR- ŞARTA BAĞLI ALACAKLAR ŞÜPHELİ ALACAK OLARAK DEĞERLENDİRİLMEZ.....	497
3.13. TASFİYE HALİNDE ŞÜPHELİ ALACAK KARŞILIĞI.....	497
3.14. İŞLETME HESABI ESASINA GÖRE DEFTER TUTANLARIN VERGİ USUL KANUNU'NUN 323. MADDESİNDEKİ ŞÜPHELİ ALACAK UYGULAMASINDAN YARARLANAMAYACAĞI.....	497
3.14.1. İşletme Hesabı Esasına Göre Defter Tutanların Şüpheli Alacak Uygulamasından Yararlanamayacağı	497
3.14.2. İşletme Hesabı Esasına Göre Defter Tutanların Şüpheli Alacak Uygulamasından Yararlanacağı	498
3.15. HASILAT YAZILAN ALACAKLAR VE ŞÜPHELİ ALACAK KARŞILIĞI AYRILMASI	499
3.16. ŞÜPHELİ ALACAK KARŞILIĞI VE VERGİ PLANLAMASI-VERGİ KAÇIRMA.....	500

DÖRDÜNCÜ KISIM
VAZGEÇİLEN ALACAKLAR

4.1. KANUNİ DÜZENLEME.....	503
4.2. KANUN HÜKMÜNÜN GEREKÇESİ.....	503
4.3. VAZGEÇİLEN ALACAK SAYILMA ŞARTLARI.....	503
4.3.1. Konkordato Yoluyla Vazgeçilen Alacaklar –Konkordatonun Ticaret Mahkemesinin Tasdiki ile Hüküm İfade Eden Cebri Bir Anlaşma Olması	503
4.3.2. Sulh Yoluyla Alacaktan Vazgeçilmesi.....	504
4.3.2.1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Uyarınca Dava Sırasında Mahkeme İçi Sulh	504
4.3.2.1.1 Sulhun Tanımı.....	507
4.3.2.1.2. Sulhun Şarta Bağlı Olarak Yapılabilmesi.....	508
4.3.2.1.3. Sulhun Zamanı.....	508
4.3.2.1.4. Sulhun Karara Etkisi.....	509
4.3.2.2. 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Hükümlerine Tabi Olan Davadan Önce ya da Davaya İlişkin Kararın Kesinleşmesinden Sonra Mahkeme Dışı Sulh.....	509
4.3.2.2.1. VUK Uyarınca Türk Borçlar Kanunu Hükümlerine Tabi Mahkeme Dışı Sulh Anlaşmasının Alacaklı Açısından Değersiz Alacak Olarak Değerlendirilebilmesi İçin Notere Tasdik Ettirilmesi veya Noter Huzurunda Düzenlenmesi Zorunluluğu	510
4.3.2.2.2. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu Uyarınca Senetle İspat Zorunluluğu.....	510
4.3.2.2.3. Vergi Usul Kanunu'nun İspat Edici Kağıtlara İlişkin Düzenlemesi.....	511
4.3.2.2.4. Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı'nın Konuya Bakış Açısı ve İdari Görüşler	511
4.4. VAZGEÇİLEN ALACAKLAR İÇİN BORÇLU TARAFINDAN KARŞILIK AYRILMASI ZORUNLULUĞU	513
4.5. BİLANÇO ESASINA GÖRE DEFTER TUTMA ZORUNLULUĞU.....	513
4.6. KARŞILIK HESABINDA ÜÇ YILLIK SÜRENİN HESABI.....	514
4.6.1. Vazgeçilen Alacakların Açılan Özel Bir Karşılık Hesabında Normal Bekleme Süresinden Önce Mükellefiyetin Sona Ermesi Durumunda Üç Yıllık Süreye Bakılmaz.....	514
4.6.2. Zararla İfta Edilme İşlemine Konu Olacak Tutar.....	515
4.7. BORÇLU AÇISINDAN VAZGEÇİLEN ALACAKLAR VE ALACAKLI AÇISINDAN DEĞERSİZ ALACAKLAR OLARAK DÜZENLENEN HÜKÜMLERİN KARŞILAŞTIRILMASI.....	516
4.7.1. Alacaklı Açısından Kanaat Verici Bir Belgeye Dayanma Zorunluluğu ve Kanaat Verici Bir Belge Oluşturmak İçin Sulhun Mahkeme Aracılığıyla Sağlanmış Olması Gereklidir.....	516
4.7.2. Alacaklı Açısından Karşılık Ayırma Zorunluluğu Bulunmamakta Olup, Doğrudan Zarar Olarak Dikkate Alınır	516
u YARARLANILAN KAYNAKLAR.....	528
u TABLOLAR.....	535